

Финансиски извештаи и извештај на независните
ревизори

Мермерен комбинат АД Прилеп

31 декември 2011 година

Содржина

	Страна
Извештај на Независните Ревизори	1
Извештај за финансиската состојба	3
Извештај за сеопфатната добивка	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за парични текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7

Grant Thornton

An instinct for growth™

Извештај на Независните Ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v - 1/7
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

До Раководството и Акционерите на

Мермерен Комбинат А.Д. Прилеп

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Мермерен Комбинат А.Д. Прилеп (“Друштвото”), составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2011 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки вклучени од 3 до 36 страна.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи согласно Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни грешки како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално значајни грешки во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека, финансиските извештаи на Друштвото, во сите материјални аспекти, ја претставуваат објективно неговата финансиска состојба на ден 31 декември 2011 година, како и резултатот од неговото работење и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Скопје,

30 март 2012 година

Грант Торнтон ДОО

Директор
Ружа Филипчева

Овластен Ревизор
Маја Лазароска

Финансиски извештај
31 декември 2011 година

Извештај за финансиската состојба

	Белешки	2011	(Во 000 МКД) На 31 декември 2010
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	812,138	788,383
Нематеријални средства	6	21,447	11,437
		833,585	799,820
Тековни средства			
Залихи	8	371,471	244,560
Побарувања од купувачи и останати побарувања	9	353,594	1,234,015
Останати краткорочни финансиски средства	10	6	20
Парични средства и еквиваленти	11	44,116	142,097
		769,187	1,620,692
Вкупно средства		1,602,772	2,420,512
Капитал			
Акционерски капитал	12	541,150	541,150
Останати компоненти на капиталот		557,863	560,090
Акумулирана добивка		16,538	754,531
Вкупен капитал		1,115,551	1,855,771
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици	13	107,635	217,237
		107,635	217,237
Тековни обврски			
Позајмици	13	114,974	171,545
Обврски кон добавувачи и останати обврски	14	211,977	164,629
Обврски по даноци	15	52,635	11,330
		379,586	347,504
Вкупно обврски		487,221	564,741
Вкупно капитал и обврски		1,602,772	2,420,512

Овие финансиски извештај се одобрени од Одборот на Директори на Друштвото на 29 март 2012 година и потпишани во негово име од:

Г-дин Mark Richard Jacobson
Претседател на Одборот на Директори

Г-дин Горан Попоски
Главен Извршен Директор

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешки	Година што завршува на 31 декември 2011	(Во 000 МКД) 2010
Приходи од продажба	16	833,419	1,215,102
Цена на чинење на продажбата	17	(303,915)	(423,221)
Бруто добивка		529,504	791,881
Административни и продажни трошоци	18	(809,204)	(408,887)
Останати деловни приходи	20	13,866	216,124
(Загуба) / Добивка од редовно работење		(265,834)	599,118
Финансиски приходи	21	18,463	22,360
Финансиски расходи	21	(27,533)	(40,353)
Финансиски (расходи), нето		(9,070)	(17,993)
(Загуба) / Добивка пред оданочување		(274,904)	581,125
Даночен расход	22	(64,331)	(17,584)
(Загуба) / Добивка за годината		(339,235)	563,541
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупна сеопфатна (загуба)/добивка за годината		(339,235)	563,541
Тековна добивка која им припаѓа на имателите на обични акции		(339,235)	563,541
Вкупна сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на обични акции		(339,235)	563,541
Заработувачка по акција (во МКД по акција)	24	(72.38)	120.24

Финансиски извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за промените во капиталот

	(Во 000 МКД)			
	Акционер- ски капитал	Останати компоненти на капиталот	Акумулирана добивка	Вкупно
На 1 јануари 2011	541,150	560,090	754,531	1,855,771
Објавени дивиденди	-	-	(400,985)	(400,985)
Трансакции со сопствениците	-	-	(400,985)	(400,985)
(Загуба) за годината	-	-	(339,235)	(339,235)
Останата сеопфатна добивка:				
Трансфер на вишокот од продадени и расходувани материјални средства	-	(2,227)	2,227	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	(2,227)	(337,008)	(339,235)
На 31 декември 2011	541,150	557,863	16,538	1,115,551
На 1 јануари 2010	541,150	571,268	343,457	1,455,875
Корекција	-	-	(22)	(22)
Корегирана состојба на 1 јануари 2011	541,150	571,268	343,435	1,455,853
Објавени дивиденди	-	-	(163,623)	(163,623)
Трансакции со сопствениците	-	-	(163,623)	(163,623)
Добивка за годината	-	-	563,541	563,541
Останата сеопфатна добивка:				
Трансфер на вишокот од продадени и расходувани материјални средства	-	(11,178)	11,178	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	(11,178)	574,719	563,541
На 1 јануари 2010	541,150	560,090	754,531	1,855,771

Финансиски Извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за парични текови

	Белешки	(Во 000 МКД)	
		Година што завршува на 31 декември 2011	2010
Оперативни активности			
(Загуба) пред оданочување		(274,904)	581,125
Корекции за:			
Амортизација	5, 6	57,285	69,011
Резервирање поради оштетување и отпис на побарувања	18	623,298	1,167
Отпис на останати побарувања	18	40	-
Кусоци	18	66	-
Отпис на застарени залихи	18	964	112,236
Загуби од продажба на недвижности, постројки и опрема	5	2,269	200
Нето евидентирана вредност на отпишана опрема	5	1,370	52,682
Загуби од продажба на државни обврзници	18	89	-
(Добивка) од продажба на основни средства	5	-	(350)
Отпис на обврски	20	(601)	(1,082)
Финансиски расходи, нето	21	5,768	17,993
Добивка од работење пред промени во оперативен капитал		415,644	832,982
Промени во оперативниот капитал:			
Залихи		(127,905)	(4,886)
Побарувања од купувачи и останати побарувања		270,581	(445,709)
Обврски кон добавувачи и останати обврски		30,230	119,772
Готовина во деловното работење		588,550	502,159
Платени камати		(18,796)	(30,399)
Платен данок на добивка		(46,788)	(27,399)
		522,966	444,361
Инвестициони активности			
Набавка на опрема и нематеријални средства, нето од приходи од продажба		(94,725)	(64,360)
Приливи по основ на продажба на финансиски средства расположливи за продажба		-	-
Вложување во државни обврзници, нето		(75)	(20)
Примени камати		295	836
		(94,505)	(63,544)
Финансиски активности			
Отплата на позајмици, нето		(166,173)	(124,818)
Платени дивиденди		(360,269)	(147,261)
		(526,442)	(272,079)
Нето промени кај паричните средства и еквиваленти		(97,981)	108,738
Парични средства и еквиваленти на почетокот	11	142,097	33,359
Парични средства и еквиваленти на крајот	11	44,116	142,097

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

Мермерен Комбинат А.Д. Прилеп (“Друштвото”) е Акционерско Друштво основано и со седиште во Република Македонија. Адресата на неговото регистрирано седиште е: Ул. “Крушевски пат“ 66, Прилеп, Република Македонија.

На 10 април 2009 година Stone Works Holding Cooperatief U.A Netherlands купи 88.4% од акциите на Друштвото.

Основната дејност на Друштвото вклучува ископ, обработка и дистрибуција на мермер и декоративен камен. Друштвото ги врши деловните активности на домашен и странски пазари, и со состојба на 31 декември 2011 година вработува 402 лица (2010: 386 лица).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) издадени од Одборот на меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС). Финансиските извештаи се подготвени со примена на основите за мерење специфицирани во МСФИ за секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход. Основите за нивно мерење се детално опишани во сметководствените политики.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики на Друштвото. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари.

2.2 Промени во сметководствените политики и обелоденувања

а) Усвојување на подобрувањата на МСФИ во 2010 година

Со подобрувањата на МСФИ во 2010 година направени се неколку мали измени на одреден број на МСФИ. Единствената измена релевантна за Друштвото се однесува на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи. Друштвото претходно го презентираше усогласувањето на секоја компонента од останата сеопфатна добивка во извештајот за промените во капиталот. Друштвото сега ги презентира овие усогласувања во белешките кон финансиските извештаи, како што е дозволено со измената. Ова ја намалува можноста од повторување на обелоденувањата и појасно ги презентира целокупните промени во капиталот. Споредбените податоци од претходните периоди се прикажани соодветно.

б) Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Друштвото

На датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, одредени нови стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се издадени од страна на ОМСС, но сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Друштвото.

Раководството предвидува дека сите релевантни објави ќе бидат применети во сметководствените политики на Друштвото во првиот период кој почнува по датумот на стапување во сила на објавата. Информациите за новите стандарди, измени и толкувања релевантни за финансиските извештаи на Друштвото подетално се презентирани подолу. Одредени нови стандарди и толкувања исто така се издадени, но не се очекува да имаат материјално влијание врз финансиските извештаи на Друштвото.

МСФИ 9 Финансиски инструменти (МСФИ 9)

ОМСС има за цел целосно да го замени МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. МСФИ 9 се објавува во фази. До денес, се издадени поглавјата кои се однесуваат на признавање, класифицирање, мерење и депризнавање на финансиските средства и обврски. Овие поглавја стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Останатите поглавја кои се однесуваат на оштетување и сметководство за хедџинг сеуште се во процес на развој. Раководството на Друштвото сеуште го нема проценето влијанието на овој нов стандард врз финансиски извештаи на Друштвото.

Сепак, Раководството не очекува имплементација на МСФИ 9 се додека сите негови поглавја не бидат издадени, кога ќе може целосно да се процени влијанието на сите настанати измени.

Стандарди за консолидација

Пакетот на стандарди за консолидација стапува на сила за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Информациите за овие нови стандарди подетално се презентирани подолу. Раководството на Друштвото сеуште го нема проценето влијанието на овие нови и ревидирани стандарди.

МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи (МСФИ 10)

МСФИ 10 го заменува МСС 27 Консолидирани и поединечни финансиски извештаи (МСС 27) и ПКТ 12 Консолидација - Ентитети со посебна намена. Овој стандард ја ревидира дефиницијата за контрола како и придружното упатство за идентификување

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Промени во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)**

на учество во подружница. Сепак, барањата и механизмите на консолидација и сметководство за неконтролирани учества и измени во контролата остануваат непроменети.

МСФИ 11 Заеднички Ангажмани (МСФИ 11)

МСФИ 11 го заменува МСС 31 Учества во заеднички вложувања (МСС 31). Со овој стандард се усогласува сметководството од страна на вложувачите со нивните права и обврски согласно заедничкиот ангажман. Покрај тоа, можноста во МСС 31 за примена на пропорционална консолидација на заеднички вложувања е елиминирана. МСФИ 11 бара примена на методот на главнина, кој моментално се користи за вложувања во придружени ентитети.

МСФИ 12 Обелоденување на Учество во останати ентитети (МСФИ 12)

МСФИ 12 ги интегрира и усогласува барањата за обелоденување за различни типови на вложувања, вклучувајќи ги и неконсолидираните структурирани ентитети. Воведува нови барањата за обелоденување за ризици на кои ентитетот е изложен како резултат на неговата поврзаност со структурирани ентитети.

Последователни измени на МСС 27 и МСС 28 Вложувања во придружени ентитети и заеднички вложувања (МСС 28)

МСС 27 сега исклучително се однесува на поединечни финансиски извештаи. МСС 28 ги воведува вложувањата во заеднички вложувања во својот делокруг. Сепак, методот на главнина останува непроменет.

МСФИ 13 Мерење на објективна вредност (МСФИ 13)

МСФИ 13 нема влијание на тоа кои ставки е потребно да бидат мерени по објективна вредност, но ја појаснува дефиницијата за објективната вредност и дава упатство и подобрени обелоденувања за мерење по објективна вредност. Ова е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Раководството на Друштвото сеуште не го проценило влијанието на овој нов стандард.

Измени на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи (Измени на МСС 1)

Измените на МСС 1 бараат ентитетот да ги групира ставките презентирани во останата сеопфатна добивка во оние кои, во согласност со останатите МСФИ: (а) нема да бидат рекласифицирани последователно во добивки или загуби и (б) ќе бидат рекласифицирани последователно во добивки или загуби кога одредени услови се исполнети. Ова е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јули 2012 година. Раководството на Друштвото очекува да настанат измени во сегашното презентирање на ставки во останата сеопфатна добивка, но сепак, тоа нема да влијание на мерењето или признавањето на таквите ставки.

Измени на МСС 19 Користи за вработените (Измени на МСС 19)

Измените на МСС 19 вклучуваат одреден број на целни подобрувања во Стандардот. Воглавно промените се однесуваат на планови за дефинирани користи. Тие:

- го отстрануваат “методот коридор” и бараат ентитетите да ги признаат сите добивки и загуби кои настануваат во период на известување

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Промена во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

- го рационализираат презентирањето на промените во планот на средства и обврски
- ги зајакнуваат барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и информациите за карактеристиките на плановите за дефинирани користи и ризици на кои ентитетите се изложени преку учество во истите.

Измените на МСС 19 стапуваат во сила за финансиските години кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Раководството на Друштвото сеуште не го проценило влијанието на ревидираниот стандард за финансиски извештаи на Друштвото.

2.3 Трансакции во странска валута

Трансакции и салда

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (“Денари”) по средниот курс на Народната Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот за сеопфатна добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиска состојба деноминирани во странска валута, се следните.

	31 декември 2011	31 декември 2010
1 УСД	47.5346 Денари	46.3140 Денари
1 ЕУР	61.5050 Денари	61.5050 Денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по нивната ревалоризирана вредност, утврдена по пат на проценка извршена од независни овластени проценители, намалена за акумулираната амортизација и резервирањето поради оштетување. Зголемувањето на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата поради ревалоризацијата е признаено во корист на ревалоризационите резерви во рамките на капиталот на Друштвото. Кога ревалоризираните средства се расходуваат или продаваат, соодветниот дел од ревалоризационите резерви се пренесува во корист на нераспределената добивка за периодот.

Амортизацијата се пресметува во Извештајот за сеопфатнатата добивка според право - пропорционалната метода во текот на проценетиот корисен век на недвижностите, постројките и опремата. Изградените недвижности, постројки и опрема се амортизираат од моментот на нивното ставање во употреба. Амортизација не се пресметува на земјиштето и инвестициите во тек.

Проценетиот корисен век е како што следи:

Згради	40 години
Погонска опрема	10-20 години
Останата опрема и моторни возила	4-8 години

Резидуалните вредности како и векот на употреба на средствата се проверуваат и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на Извештајот за финансиската состојба. Евидентираната вредност на средствата се намалува веднаш до нивната

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Недвижности, постројки и опрема (продолжува)**

надоместлива вредност во случај кога евидентираната вредност ја надминува надоместливата вредност (Белешка 2.6).

Приходите или расходите поврзани со оттуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите од оттуѓување со евидентируваниот износ и се евидентираат во Извештајот за сеопфатната добивка како останати приходи или останати расходи.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање на изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат за време на периодот кој е потребен да се завршат и подготват средствата за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошок.

Трошоците за редовно одржување и поправки се евидентираат како деловни расходи во моментот на нивното настанување. Унапредувањата на постоечките средства се капитализираат само доколку тоа ги зголемува идните економски користи опфатени во ставката на недвижности, постројки и опрема.

2.5 Нематеријални средства**Трошоци за истражување и развој**

Трошоците за истражувачки активности кои се превземаат со цел да се добијат нови научни или технички познавања и разбирања се евидентираат во Извештајот за сеопфатна добивка како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците за развојни активности, со кои наодите од истражувањата се внесуваат во план или дизајн за производство на нови или значително подобрени производи и процеси се капитализираат доколку производот или процесот е технички или комерцијално оправдан и Друштвото има доволно ресурси за реализирање на развојот.

Капитализираните трошоци ги вклучуваат набавната вредност на материјалите, директна работна сила и соодветен дел од општите трошоци. Останатите трошоци за развој се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка како трошоци во моментот на нивното настанување. Капитализираните развојни трошоци се евидентираат по набавна вредност намалена за исправка на вредноста и загуби од оштетување. Амортизација се признава во тековните расходи користејќи праволиниска метода во текот на периодот на очекувана корист, кој се проценува дека изнесува пет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

2.6 Оштетување на нефинансиски средства

Недвижностите, постројките и опремата како и нематеријалните средства се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога настануваат одредени настани или промени кои укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентируваниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Со цел да се направи проценка на оштетувањето, средствата се групираат на најниско ниво за што постојат одделни готовински текови (единици што создаваат готовина). Нефинансиските средства, освен гудвилот, што претрпеле оштетување се ревидираат за можни промени на оштетувањето на датумот на известување.

2.7 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целта поради која финансиските средства биле набавени. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства кои или се наменети за тргување или исполнуваат одредени услови и се креирани според објективна вредност преку добивки или загуби во моментот на нивното првично признавање.

Средствата во оваа категорија се евидентираат по објективна вредност при што промената во објективната вредност се признава во тековните приходи или расходи.

Оваа категорија на финансиски средства се состои од државни обврзници кои се презентирани како “останати краткорочни финансиски средства”.

Позајмици и побарувања

Позајмиците и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на известување. Тие се класифицираат како нетековни средства.

Позајмиците и побарувањата на Друштвото на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи, останати побарувања, краткорочни финансиски побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се било креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства, освен ако раководството нема намера да го отгуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување. На датумот на известување Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија.

Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства различни од средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренела значително сите ризици и користи од сопственоста.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)**

Финансиски средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка како “останати (загуби) / добивки нето” во периодот кога настануваат. Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени како останата сеопфатната добивка.

Кога вложувањата класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во Извештајот за сеопфатната добивка како добивки и загуби од вложувања”.

Каматите на вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба се пресметани со употреба на методата на ефективна камата и се признаени во Извештајот за сеопфатната добивка како дел од останатите приходи. Дивидендите на вложувањата во инструменти на капиталот расположливи за продажба се признаени во Извештајот за сеопфатната добивка како дел од останатите приходи и кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденди.

Објективните вредности на котирани вложувања се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Друштвото утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Кај вложувањата расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување на тоа финансиско средство која претходно е признаена во добивки и загуби - се отстранува од капиталот и се признава во Извештајот за сеопфатната добивка. Загубите поради оштетување признаени во Извештајот за сеопфатната добивка за вложувањата во инструменти на капиталот не се надоместуваат преку Извештајот за сеопфатната добивка. Тестирањето за оштетување на побарувањата од купувачите е објаснето во продолжение на Белешката 2.9.

2.8 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Трошокот на залихите се одредува користејќи го методот на пондендиран просек. Трошокот за готовите производи и за тековните работи вклучува трошоци направени за дизајнирање, директни материјали, директна работна сила, други директни трошоци и општи трошоци на производство (утврдени врз основа на нормалниот оперативен капацитет). Трошокот на залихите не ги вклучува трошоците по камати за позајмици. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за применливите променливи продажни трошоци.

2.9 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачи иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните оригинални услови на побарувања.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање (повеќе од 90 дена) претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, а расходот се признава во Извештајот за сеопфатната добивка во рамките на “продажни и административни трошоци”.

Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува во сметката за резервирање поради оштетување за побарувања од купувачи. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава во рамките на “продажни и административни трошоци” во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.10 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци.

2.11 Акционерски капитал

Обичните акции се класифицирани како акционерски капитал.

Трошоците кои директно се однесуваат на емисијата на нови акции се евидентирани во капиталот како намалување од приливите.

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надоместоци, вклучувајќи ги трошоците кои се директно поврзани се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надоместоци се евидентирани во акционерскиот капитал.

2.12 Обврски кон добавувачи

Обврските кон добавувачи се признаваат според објективната вредност и последователно се мерат според нивната амортизирана вредност користејќи го методот на ефективни каматни стапки.

2.13 Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трансакционите трошоци. Позајмиците се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност; било која разлика меѓу приливите (нето од трансакционите трошоци) и откупната вредност е признаена во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

2.14 Тековен и одложен даночен расход

Согласно промените во законската регулатива за данок од добивка кои се применуваат од 1 јануари 2009 година, даночен расход по стапка од 10%, се плаќа на неодбитните ставки за даночни цели корегирани за даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка (акумулирана добивка) не се оданочува.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок на добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок на добивка се терети или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го теретат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми.

2.15 Надоместоци за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите се плаќаат на првиот и вториот пензиски фонд одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото, согласно законската регулатива исплаќа посебна минимална сума на вработените при пензионирањето во износ еднаков на двомесечна просечна плата. Друштвото нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

2.16 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на временската вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската. Резервирања не се признаваат за идни загуби од работење.

2.17 Признавање на приходи

Приходот се состои од приходи од продажба на производи и од услужни дејности. Приходот од главните производи и услуги е прикажан во Белешка 16.

Приходот се евидентира/признава според објективната вредност на надоместоците кои Друштвото ги примило или очекува да ги прими од продажба на производи или обезбедување на услуги без данок на продажба, рабат и продажни попусти.

Друштвото го применува критериумот за признавање на приходот кој е претставен подолу при секој засебен дел од продажната трансакција за да може да ја прикаже природата на трансакцијата. Надоместокот кој се добива од овие трансакции се евидентира како посебна компонента земајќи ја во предвид објективната вредност на секоја компонента.

Приходот се признава кога истиот може да се измери, кога е веројатна наплатата, трошокот кој е направен или може да биде направен, реално може да се измери и кога се исполнети сите критериуми за различните активности на Друштвото. Овие критериуми се засноваат врз база на производите и услугите кои им се обезбедуваат на купувачите и условите од договорот кај секој случај како и подолу наведеното:

Приходи од продажба - продажба на големо

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приход од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се признава за периодот во кој се обезбедуваат услугите и се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приход од камата

Приходот од каматата се евидентира пропорционално на времето што го рефлектира ефективниот принос на средствата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Признавање на приходи (продолжува)

Приход од авторски права

Приходот од авторски права се евидентира во времето на настанување во согласност со предметот на соодветниот договор.

Приход од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

2.18 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото е евидентирана како обврска во финансиските извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Друштвото.

2.19 Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Неизвесните средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи.

Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирања доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.20 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде што еден од субјектите го контролира другиот или има значително влијание врз финансиските или деловните одлуки на другиот субјект.

2.21 Известување по оперативни сегменти

Сегмент претставува посебна група на средства и деловни активности со кои се обезбедуваат услуги кои подлежат на ризик и награди и се различни од другите сегменти. Географскиот сегмент обезбедува производи и услуги во одредено економско опкружување кое е подложно на ризици кои се разликуваат од ризиците кај други географски сегменти.

2.22 Настани по датумот на известување

Настаните по завршетокот на годината кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на известување (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Настаните по завршетокот на годината за кои не може да се врши корегирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на ризик од финансирање

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни финансиски ризици, вклучувајќи ризик од кредитирање како и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимизирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Одборот на директори врз основа на претходно одобрени пишани политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, ризикот од кредитирање, употребата на соодветни хартии од вредност и вложување на вишок ликвидни средства.

3.2 Пазарни ризици

Ризик од курсни разлики

Друштвото работи на меѓународни пазари и е изложено на ризици од курсни разлики кои произлегуваат од изложеност кон различни валути, посебно во однос на Еврото. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Одборот на директори на Друштвото е одговорен за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Евидентираната вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валута е како што следи:

Средства		2011	2010
		000 МКД	000 МКД
Парични средства и еквиваленти	ЕУР	42,117	139,376
Побарувања од купувачи - странски купувачи	ЕУР	315,347	1,034,622
		357,464	1,173,998
Обврски			
Обврски кон добавувачи - странски добавувачи	ЕУР	(172,062)	(124,381)
Позајмици	ЕУР	(222,362)	(388,344)
		(394,424)	(512,725)
Анализа на сензитивноста на странската валута			
	Нето сума во Евра	+10%	-10%
31 декември 2011			
Добивка или загуба	(36,960)	(3,696)	3,696
31 декември 2010			
Добивка или загуба	661,273	66,127	(66,127)

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 10%. Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 10%.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Ризик од каматни стапки

Ризик од каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Друштвото е изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки најмногу поради долгорочната обврска на Друштвото по основ на долг со варијабилна каматна стапка. Раководството на Друштвото е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност.

Следната табела ја прикажува изложеноста на Друштвото на ризици од каматни стапки.

	2011 000 МКД	2010 000 МКД
Средства		
<i>Без каматна стапка:</i>		
Побарувања од купувачи и останати побарувања	347,601	1,234,015
Парични средства и еквиваленти	79	71
	347,680	1,234,086
<i>Со фиксна каматна стапка:</i>		
Вложувања во државни обврзници	6	20
Парични средства и еквиваленти	44,037	142,026
	44,043	142,046
	391,723	1,376,132
Обврски		
<i>Без каматна стапка:</i>		
Обврски кон добавувачи и останати обврски	210,331	164,629
Обврски за даноци	-	11,330
	210,331	175,959
<i>Со фиксна каматна стапка:</i>		
Позајмици	247	438
	247	438
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Позајмици	222,362	388,344
	222,362	388,344
Каматна сензитивност	432,940	564,741

Номиналните каматни изнесуваат од 6 -месечен Еурибор + 4,5% (2010: 6 -месечен Еурибор + 5%)

Анализа на сензитивноста на каматните стапки

На 31 декември 2011	Нето износ во 000 МКД	2%	-2%
Позајмици со променлива каматна стапка	(222,362)	(4,447)	4,447
На 31 декември 2010	Нето износ во 000 МКД	2%	-2%
Позајмици со променлива каматна стапка	(388,344)	(7,767)	7,767

3.3 Ризик од кредитирање

Кредитен ризик е ризик од финансиски загуби на Друштвото доколку клиентот или другата страна на финансиските инструменти не си ги исполни обврските од договорот и најчесто настанува од побарувањата од купувачите. Изложеноста на Друштвото на кредитни ризици зависи од индивидуалните карактеристики на секој купувач.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Ризик од кредитирање (продолжува)

Друштвото има воспоставено политики за продажба на производи и услуги на клиенти со соодветна кредитна историја. Друштвото има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти. Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е претставена со евидентираниот износ на секое финансиско средство во Извештајот за финансиската состојба.

Друштвото утврдува надоместок за оштетување кој претставува проценка за направени трошоци во однос на побарувањата од купувачи што се однесува на одредени загуби поврзани со индивидуално значајни изложувања. Максималната изложеност на Друштвото на ризик од кредитирање е претставена со евидентираниот износ на секое финансиско средство во Извештајот за финансиска состојба како што е прикажано подолу:

	2011	2010
Класи на финансиски средства - евидентирана вредност (во 000 МКД):		
Вложувања во државни обврзници	6	20
Парични средства и еквиваленти	44,116	142,097
Побарувања од купувачи и останати побарувања	347,601	1,234,015
	391,723	1,376,132

Кредитниот ризик за паричните средства и еквиваленти не е од материјално значајна вредност затоа што договорните страни се угледни банки со високо ниво на надворешно кредитирање.

Кредитниот квалитет на побарувањата од купувачите со состојба на датумот на Извештајот за финансиска состојба е обелоденет во Белешка 9.

3.4 Ризик од ликвидност

Друштвото ги контролира потребите за ликвидност преку внимателно следење на предвидените исплаќања на долгови за долгорочни финансиски обврски како и со предвидување на паричниот прилив и одлив кој се очекува во секојдневното работење. Потребите за ликвидност се набљудуваат во различни временски интервали. Побарувањата на нето парични средства се споредуваат со расположливите средства за позајмување за да се утврди дали постои недостиг на средства. Оваа анализа покажува дали расположливите средства за позајмување се очекува да бидат доволни во предвидениот период. Друштвото чува парични средства кои овозможуваат управување со потребите од ликвидност за минимален период од 30 денови. Управувањето со долгорочните потреби од ликвидност се врши со помош на средства од кредитни линии.

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, договорната доспеаност на обврските на Друштвото (вклучувајќи исплата на камати, доколку е применливо) е прикажана во следната табела:

На 31 декември 2011	Тековни	Нетекковни	
	1 до 12 месеци (000 МКД)	1 до 5 години (000 МКД)	Над 5 години (000 МКД)
Позајмици со камата	114,974	107,635	-
Обврски кон добавувачи и останати обврски	210,331	-	-
	325,305	107,635	-

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Ризик од ликвидност (продолжува)

На 31 декември 2010	Тековни	Нетековни	
	1 до 12 месеци (000 МКД)	1 до 5 години (000 МКД)	Над 5 години (000 МКД)
Позајмици со камата	171,545	217,237	-
Обврски кон добавувачи и останати обврски	164,629	-	-
	336,174	217,237	-

Наведените суми го означуваат договорниот ненамален паричен тек кој може да се разликува од евидентираната вредност на расходите на датумот на издавање на извештајот.

3.5 Управување со ризик на капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да ја одржи или прилагоди структурата на својот капитал, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства.

Показател на задолженост

Структурата на капиталот на Друштвото се состои од обврски, пари и парични еквиваленти и капитал, кој се состои од акционерски капитал, резерви, ревалоризациони вишоци и акумулирана добивка. Раководството ја анализира структурата на капиталот на годишна основа како однос на нето обврските по кредити во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по позајмици се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2011 (000 МКД)	2010 (000 МКД)
Позајмици со камата	222,609	388,782
Парични средства и еквиваленти	(44,116)	(142,097)
Нето обврски	178,493	246,685
Акционерски капитал	1,115,551	1,855,771
	0.16	0.13

3.6 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на проценките направени од раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиска состојба се прикажуваат во согласност со хиерархијата на објективната вредност која ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Ризик од ликвидност (продолжува)

вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- **Ниво 1:** котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- **Ниво 2:** останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- **Ниво 3:** влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

31 декември 2011	Ниво 1 (000 МКД)	Ниво 2 (000 МКД)	Ниво 3 (000 МКД)	Вкупно (000 МКД)
Средства				
Државни обврзници	6	-	-	6
Вкупно	6	-	-	6

31 декември 2010	Ниво 1 (000 МКД)	Ниво 2 (000 МКД)	Ниво 3 (000 МКД)	Вкупно (000 МКД)
Средства				
Државни обврзници	20	-	-	20
Вкупно	20	-	-	20

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Следната табела ја прикажува евидентираната вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот на финансиската состојба не се евидентирани според објективната вредност:

	Евидентирана вредност		Објективна вредност	
	2011 (000 МКД)	2010 (000 МКД)	2011 (000 МКД)	2010 (000 МКД)
Средства				
Побарувања од купувачи и останати побарувања	347,601	1,222,775	347,601	1,222,775
Парични средства и еквиваленти	44,116	142,097	44,116	142,097
Вкупно средства	391,717	1,364,872	391,717	1,364,872
Обврски				
Позајмици	222,609	388,782	222,609	388,782
Обврски кон добавувачи и останати обврски (без законските обврски)	210,331	164,629	210,331	164,629
	432,940	553,411	432,940	553,411

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност е еднаква со нивната евидентирана вредност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства кои ги вклучуваат паричните средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната евидентирана вредност поради доспеаноста која е пократка од 3 месеци.

Обврски кон добавувачи и обврски од позајмици

Евидентираната вредност на обврските кон добавувачи и од позајмици е приближна на нивната објективна вредност.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од други извори. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди

Несигурност во проценките

Оштетување на нефинансиски средства

Загуба од оштетување се признава во износ за кој евидентираните износ на средството или единицата која генерира парични средства ја надминува својата надоместлива вредност. При утврдување на надоместливата вредност, Раководството ги евалуира очекуваните цени и паричните текови од секоја единица што генерира парични средства и утврдува соодветна каматна стапка при пресметување на сегашната вредност на тие парични текови.

Оштетување на финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценети загуби што резултираат од неможноста на купувачите да ги извршат бараните плаќања. Проценката се базира на старосната структура на побарувањата од купувачи и отпишувањата во минатото, кредитоспособноста на купувачите и промените во условите за плаќање на купувачите, кога се евалуира адекватноста на загубата поради оштетување за спорните побарувања. Тука се вклучени претпоставки за однесувањето на купувачите во иднина и резултирачката наплата во иднина. Ако се влошува финансиската состојба на купувачите, реалното отпишување на тековно постоечките побарувања може да биде поголемо од очекуваното и може да го надмине нивото на досега признатите загуби поради оштетување.

Корисниот век на средствата кои се амортизираат

Раководството врши проверка на корисниот век на средствата кои се амортизираат на секој датум на известување. Раководството проценило дека корисниот век го претставува очекуваното користење на средството. Евидентираните износи се анализирани во Белешка 5 и 6. Сепак, фактичките резултати може да се разликуваат поради технолошката застареност.

Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. При утврдување на нето реализационата вредност, се зема најобјективниот доказ / податоци расположливи при правењето на проценките.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

5 Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и згради	Машини и опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2010				
Набавна или ревалоризациона вредност	371,322	1,047,609	7,049	1,425,980
Исправка на вредноста	(136,027)	(433,980)	-	(570,007)
Нето евидентирана вредност	235,295	613,629	7,049	855,973
Година што завршува на 31 декември 2010				
Почетна нето евидентирана вредност	235,295	613,629	7,049	855,973
Набавки, нето од преноси од инвестиции во тек	547	51,359	3,046	54,952
Оттуѓувања, нето	(3,761)	(49,121)	-	(52,882)
Пренос во нематеријални средства (Амортизација) за годината	(1,679)	-	-	(1,679)
	(19,063)	(48,918)	-	(67,981)
Крајна нето евидентирана вредност	211,339	566,949	10,095	788,383
На 31 декември 2010 / 1 јануари 2011				
Набавна или ревалоризациона вредност	301,367	959,004	10,095	1,270,466
Исправка на вредноста	(90,028)	(392,055)	-	(482,083)
Нето евидентирана вредност	211,339	566,949	10,095	788,383
Година што завршува на 31 декември 2011				
Почетна нето евидентирана вредност	211,339	566,949	10,095	788,383
Набавки, нето од трансфери од инвестиции во тек	12,650	69,314	1,738	83,702
Оттуѓувања, нето	(416)	(5,246)	(46)	(5,708)
(Амортизација) за годината	(6,575)	(47,664)	-	(54,239)
Крајна нето евидентирана вредност	216,998	583,353	11,787	812,138
На 31 декември 2011				
Набавна или ревалоризациона вредност	313,601	1,023,072	11,787	1,348,460
Исправка на вредноста	(96,603)	(439,719)	-	(536,322)
Нето евидентирана вредност	216,998	583,353	11,787	812,138

Инвестиции во тек

На 31 декември 2011, инвестициите во тек во износ од 11,787 илјади Денари се состојат од трошоци за изградба на дел од филтерна станица и набавка на компјутерска опрема.

Расход и продажба на машини и опрема

Во текот на 2011 година, Друштвото расходуваше и продаде машини и опрема со нето евидентирана вредност од 5,708 илјади Денари (2010: 52,882 илјади Денари). Продажната вредност на продадените средства изнесува 2,033 илјади Денари (2010: 350 илјади Денари), а нивната нето евидентирана вредност 4,302 илјади Денари (2010: 550 илјади Денари). Нето евидентираната вредност на расходуваниите средства изнесува 1,370 илјади Денари (набавна вредност или проценка: 10,224 илјади Денари и исправка на вредноста: 8,854 илјади Денари). Со состојба на ден 31 декември 2011, нето евидентираната вредност на кусоците изнесува 36 илјади Денари. Ревалоризациониот вишок, префрлен на сметката на нераспределена добивка кој се однесува на проценетите и/или расходувани средства, евидентирани по проценета вредност изнесува 2,227 илјади Денари (2010: 11,178 илјади Денари).

Залог врз недвижностите, постројките и опремата

Со состојба на ден 31 декември 2011, Друштвото има дадено заложни права - хипотеки врз дел од своите недвижности (деловни објекти, машини и опрема) како гаранција за исполнување на обврските по позајмици (види Белешка 13). Со состојба од Извештајот за финансиската состојба нивната проценета вредност е во износ од 516,642 илјади Денари (види Белешка 25).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нематеријални средства

	Трошоци за трговски знаци и за развој	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
На 1 јануари 2010			
Набавна или ревалоризациона вредност	1,784	-	1,784
Исправка на вредноста	(754)	-	(754)
Нето евидентирана вредност	1,030	-	1,030
Година што завршува на 31 декември 2010			
Почетна нето евидентирана вредност	1,030	-	1,030
Набавки, нето од преноси од инвестиции во тек.	5,897	3,861	9,758
Пренос од недвижности, постројки и опрема	1,679	-	1,679
(Амортизација) за годината	(1,030)	-	(1,030)
Крајна нето евидентирана вредност	7,576	3,861	11,437
На 31 декември 2010 / 1 јануари 2011			
Набавна или ревалоризациона вредност	9,687	3,861	13,548
Исправка на вредноста	(2,111)	-	(2,111)
Нето евидентирана вредност	7,576	3,861	11,437
Година што завршува на 31 декември 2011			
Почетна нето евидентирана вредност	7,576	3,861	11,437
Набавки, нето од преноси од инвестиции во тек.	12,663	393	13,056
(Амортизација) за годината	(3,046)	-	(3,046)
Крајна нето евидентирана вредност	17,193	4,254	21,447
На 31 декември 2011			
Набавна или ревалоризациона вредност	22,350	4,254	26,604
Исправка на вредноста	(5,157)	-	(5,157)
Нето евидентирана вредност	17,193	4,254	21,447

Со состојба на 31 декември 2011, нематеријалните средства во подготовка во износ од 4,254 илјади Денари во целост се однесуваат на набавка на софтвер од Логин Системи доо Скопје, домашен добавувач на софтвер.

Од вкупната амортизација за годината што заврши на 31 декември 2011 во износ од 57,285 илјади Денари (2010: 69,011 илјади Денари), износот од 54,440 илјади Денари (2010: 59,520 илјади Денари) е алоцирани во цена на чинење на продажбата, додека преостанатите 2,845 илјади Денари (2010: 9,491 илјади Денари) - во административни и продажни трошоци (Види белешка 18).

7 Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на Извештајот за финансиска состојба за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Кредити и побарувања	Средства по објективна вредност преку добивки и загуби	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2011				
Средства според Извештајот за фин. состојба				
Останати краткорочни финансиски средства	-	6	-	6
Побарувања од купувачи и ост. побарувања	347,601	-	-	347,601
Парични средства и еквиваленти	44,116	-	-	44,116
	391,717	6	-	391,723

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Финансиски инструменти по категории (продолжува)

	Средства по објективна вредност преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
31 декември 2011			
Обврски според Извештајот за фин. состојба			
Каматоносни позајмици	-	222,609	222,609
Обврски кон добавувачи и останати обврски	-	210,331	210,331
	-	432,940	432,940

	Кредити и побарувања	Средства по објективна вредност преку добивки и загуби	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2010				
Средства според Извештајот за фин. состојба				
Останати краткорочни финансиски средства	-	20	-	20
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,222,775	-	-	1,222,775
Парични средства и еквиваленти	142,097	-	-	142,097
	1,364,872	20	-	1,364,892

	Обврски по објективна вредност преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
31 декември 2010			
Обврски според Извештајот за фин. состојба			
Каматоносни позајмици	-	388,782	388,782
Обврски кон добавувачи и останати обврски	-	164,629	164,629
	-	553,411	553,411

8 Залихи

	2011	2010
Производство во тек	224,981	215,111
Резервни делови	20,121	19,430
Суровини	9,327	8,243
Готови производи	111,692	742
Трговски стоки	4,931	535
Останато	419	499
	371,471	244,560

Во текот на 2011 година, оштетените залихи во износ од 964 илјади Денари (2010: 112,236 илјади Денари) се отпишани на товар на тековните расходи (види Белешка 18).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

9 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2011	2010
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	34,441	22,123
Странски купувачи	465,326	447,209
Побарувања од поврзани субјекти (види Белешка 23)	288,700	587,413
	788,467	1,056,745
Намалено за: резервирања за оштетување	(443,457)	(5,123)
	345,010	1,051,622
Останати побарувања		
Однапред платен ДДВ	3,055	10,794
Одложени трошоци	937	446
Аванси на добавувачи	2,001	863
Останати тековни побарувања	184,797	170,290
	190,790	182,393
Намалено за: резервирања за оштетување	(182,206)	-
	8,584	182,393
	353,594	1,234,015

На 24 март 2009 година, Друштвото склучи договор со Phalercos LTD Cyprus за одредување на периодот во кој ќе се врши отплата на заостанатите побарувања. Согласно договорот, побарувањата од Phalercos LTD Cyprus во износ од 437,626 илјади Денари доспеваат на 31 декември 2011 година. Уплата не беше извршена пред или после 31 декември 2011 година. Менаџментот ги презеде сите неопходни чекори со цел да го наплати побарувањето, вклучувајќи ги неопходните подготвителни чекори за правно дејство според Кипарските закони. Имајќи ги во предвид преземените активности и недостигот на одговор од страна на Phalercos LTD Cyprus, менаџментот проценува дека износот на побарувањето не може да се надомести. Како резултат на тоа, со состојба на 31 декември 2011 година, Друштвото изврши целосно резервирање поради оштетување на побарувањето.

Анализата на старосната структура на побарувањата од купувачите и аванси на добавувачи со состојба на 31 декември 2011 година е како што следи:

	Домашни	Странски	Аванси	Вкупно
Недоспеани	-	301,710	-	301,710
До 1 година	17,771	447,357	1,907	467,035
Над 1 година	16,670	4,959	94	21,723
	34,441	754,026	2,001	790,468
Намалено за резервирање поради оштетување	(4,778)	(438,679)	-	(443,457)
	29,663	315,347	2,001	347,011

Анализата на старосната структура на побарувањата од купувачите и аванси на добавувачи со состојба на 31 декември 2010 година е како што следи:

	Домашни	Странски	Аванси	Вкупно
Недоспеани	-	1,024,913	-	1,024,913
До 1 година	5,186	4,608	766	10,560
Над 1 година	16,937	5,101	97	22,135
	22,123	1,034,622	863	1,057,608
Намалено за резервирање поради оштетување	(5,123)	-	-	(5,123)
	17,000	1,034,622	863	1,052,485

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2011 година кредитниот квалитет на портфолиото на побарувањата од купувачите и авансите кон добавувачите на Друштвото е како што следи:

	Недоспеани и неоштетени	Доспеани но неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	301,710	45,301	443,457	790,468
Намалено за резервирање поради оштетување	-	-	(443,457)	(443,457)
	301,710	45,301	-	347,011

Со состојба на 31 декември 2010 година кредитниот квалитет на портфолиото на побарувањата од купувачите и авансите кон добавувачите на Друштвото е како што следи:

	Недоспеани и неоштетени	Доспеани но неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	1,035,473	17,012	5,123	1,057,608
Намалено за резервирање поради оштетување	-	-	(5,123)	(5,123)
	1,035,473	17,012	-	1,052,485

Промените во сметката на резервирање поради оштетување за годините коишто завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 се како што следи:

	2011	2010
На 1 јануари	5,123	5,954
Отпис на оштетени претходно резервирани побарувања	(347)	(831)
Исправка на вредност на оштетени побарувања (види Белешка 18)	438,681	-
На 31 декември	443,457	5,123

Во текот на 2011 година Друштвото го порамни побарувањето од FHL за прекршување на одредени одредби од договорот за дистрибуција потпишан меѓу Друштвото и FHL на износ од 182,206 илјади Денари и обврските од FHL во износ од 121,780 илјади Денари, при што со состојба 31 декември 2011 преостанатото побарување изнесува 60,426 илјади Денари. Имајќи ја во предвид моменталната состојба на преговорите помеѓу Друштвото, Castleblock Limited и FHL во поглед на решавање на спорот (дел се однесува и на погоре споменатото прекршување на одредени одредби од договорот за дистрибуција) и регулирање на нивните договорни обврски (види Белешка 29) и веројатните активности кои ќе произлезат од него, додека конечниот договор не се склучи, Друштвото пристапи кон резервирање поради оштетување на побарувањето во износ од 182,206 илјади Денари на цел износ.

Во текот на 2011 година поради ненаплатливост, Друштвото отпиша побарувања на товар на тековните расходи во износ од 2,411 илјади Денари (види Белешка 18).

10 Останати краткорочни финансиски средства

Останатите краткорочни финансиски средства во целост се состојат од обврзници издадени од Владата на Република Македонија, а поголемиот дел од нив е искористен за подмирување на концесиските обврски на Друштвото кон Министерството за економија на Република Македонија. Државните обврзници се евидентирани по објективна вредност.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Останати краткорочни финансиски средства (продолжува)

	2011	2010
На 1 јануари	20	-
Набавка	5,952	12,187
Продажба	(2,817)	-
Подмирување на обврски за концесии	(3,060)	(12,167)
Загуби од продажба на државни обврзници (види Белешка 18)	(89)	-
На 31 декември	6	20

11 Парични средства и еквиваленти

	2011	2010
Депозити во банки	44,037	142,026
Готовина во благајна	79	71
	44,116	142,097

12 Акционерски капитал

12.1 Издадени акции

	Број на акции	Обични акции	Премија	Вкупно
		(000 МКД)	(000 МКД)	(000 МКД)
Одобрени, издадени и во целост платени обични акции со номинална вредност од 1 Евро				
На 31 декември 2011 и 2010	4,686,858	287,372	253,778	541,150

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, е како што следи (износи во Евра):

	Број на акции	Износ во евра	%
Stone Works Holding Cooperatief U.A Netherlands	4,143,357	4,143,357	88.40
Piraeus Bank SA.	468,700	468,700	10.00
Останати - малцинско учество	74,801	74,801	1.60
	4,686,858	4,686,858	100.00

Останати компоненти на капиталот

	Резерви	Ревалоризациони вишоци	Вкупно
На 1 јануари 2011	460,526	99,564	560,090
Трансфер на вишокот од продадени и расходувани материјални средства	-	(2,227)	(2,227)
31 декември 2011	460,526	97,337	557,863
На 1 јануари 2010	460,526	110,742	571,268
Трансфер на вишокот на продадени и расходувани материјални средства	-	(11,178)	(11,178)
31 декември 2010	460,526	99,564	560,090

12.2 Ревалоризациони вишоци

Ревалоризационите вишоци, кои со состојба на 31 декември 2011 година, изнесуваат 97,337 илјади Денари (31 декември 2010: 99,564 илјади Денари) се иницијално создадени во текот на 2002 година, врз основа на извршена независна проценка на недвижностите, постројките и опремата на Друштвото. Последователните промени (префрлувања во нераспределена добивка) се однесуваат на делот на ревалоризационите вишоци вклучени во продадените средства.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Акционерски капитал (продолжува)

12.3 Резерви

Резервите, кои со состојба на 31 декември 2011 година изнесуваат 460,526 илјади Денари (31 декември 2010: 460,526 илјади Денари), се создадени во текот на годините преку распределба на нето добивката по оданочување. Во согласност со законската регулатива, Друштвото има обврска секоја година да издвојува 15% од својата годишна нето добивка по оданочување, се додека нивото на тие резерви не достигне 20% од регистрираниот капитал.

Со Одлука на Собранието на Друштвото, резервите може да се распределат за дивиденди на акционерите и/или за откуп на сопствени акции.

12.4 Дивиденди

На 18 април 2011 година, согласно Одлука на Собрание на акционери број 02-40, дел од нераспоредената добивка од минати години во износ од 400,985 илјади Денари (2010: 163,623 илјади Денари) е распоредена за исплата на дивиденди. Во текот на 2011 година, Друштвото исплати дивиденди на своите акционери во вкупен износ од 400,367 илјади Денари (2010: 163,623 илјади Денари) од кој износ од 40,098 илјади Денари се однесува на данок на дивидендите (2010:16,362 илјади Денари).

13 Позајмици

	2011	2010
Долгорочни каматоносни позајмици од банки		
Комерцијална Банка ад, Скопје (Еур.14,220,000 ; 6м.еуриб.+4,5%)	217,237	388,344
	217,237	388,344
Намалено за тековна доспеаност на долгорочни позајмици	(109,602)	(171,107)
Вкупно долгорочни позајмици	107,635	217,237
Краткорочни каматоносни позајмици од банки		
Комерцијална Банка ад, Скопје (Еур.200,000 ; 6м.еуриб.+4,5%)	5,125	-
Комерцијална Банка ад, Скопје, виза кредитна картичка	247	438
	5,372	438
Зголемено за тековна доспеаност на долгорочните позајмици	109,602	171,107
Вкупно краткорочни позајмици	114,974	171,545
Вкупно позајмици	222,609	388,782

Вкупните зголемувања на позајмиците во текот на годината која заврши на 31 декември 2011 изнесуваат 12,306 илјади Денари (2010: 15,574 илјади Денари). Вкупните отплати по кредити во текот на истиот период изнесуваат 178,288 илјади Денари (2010: 143,279 илјади Денари).

Планот за отплата на долгорочните позајмици е како што следи:

	2011	2010
Во рок од 12 месеци	109,602	171,107
Во рок од 1 - 2 години	88,213	109,602
Во рок од 2 - 5 години	19,422	107,635
	217,237	388,344

Позајмиците од локалните финансиски институции се обезбедени со хипотека на дел од имотот на Друштвото (види Белешки 5 и 25).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

14 Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2011	2010
Обврски кон добавувачи		
Домашни добавувачи	22,197	14,038
Странски добавувачи	170,032	124,381
Обврски кон поврзани субјекти (види Белешка 23)	2,030	-
	194,259	138,419
Останати тековни обврски		
Обврски кон вработените и раководството	14,585	23,043
Пресметани одложени трошоци	1,113	-
Обврски по камати	765	1,255
Аванси од купувачи	533	938
Обврски по дивиденди (нето од домашните даноци)	84	48
Останато	638	926
	17,718	26,210
	211,977	164,629

15 Обврски по даноци

	2011	2010
Данок на добивка	48,202	6,479
Надомест за концесија и други давачки	3,500	4,785
Данок на дивиденди исплатени на нерезиденти	756	6
Обврски за персонален данок	177	60
	52,635	11,330

16 Приходи од продажба

	2011	2010
Домашен пазар	54,864	12,523
Странски пазари:		
- Кипар	671,101	1,168,178
- Обединети Арапски Емирати	24,623	-
- Кина	13,936	-
- Грција	11,449	-
- Останати пазари	57,446	34,401
Вкупна продажба на странски пазари	778,555	1,202,579
Вкупно приходи од продажба	833,419	1,215,102

17 Цена на чинење на продажбата

	2011	2010
Залиха на готови производи и недовршено п/во на 1 јануари	215,853	313,799
Зголемено за: Вкупно производство за годината завршена на 31 декември	424,735	325,275
Намалено за: Залиха на гот.произв.и недовршено п/во на 31 декември	(336,673)	(215,853)
	303,915	423,221

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

18 Административни и продажни трошоци

	За годината завршена на 31 декември 2011		За годината завршена на 31 декември 2010	
	Административни	Продажни	Административни	Продажни
Исправка на вредност на оштетени побарувања	-	623,298	-	1,167
Исправка на вредност на останати сомнителни побарувања	-	40	-	-
Консалтинг услуги	36,639	-	38,752	-
Трошоци на вработени	26,977	3,698	15,441	5,794
Услуги	5,865	13,877	4,611	12,300
Даноци и останати надоместоци	4,042	-	2,447	9,064
Маркетинг и промоции	3,331	964	3,327	66
Амортизација	2,814	31	9,098	393
Материјали, резервни делови и енергија	1,476	1,496	1,901	2,680
Отпис на застарени залихи (Белешка 8)	-	964	-	112,236
Исправка на вредност на останати финансиски средства	-	89	-	-
Одобрени попусти на купувачите	-	-	-	121,780
Сегашна вредност на прод.и отпиш. Средства (Бел. 5)	-	5,672	-	52,390
Кусоци	-	66	-	-
Останати трошоци	24,223	53,642	15,186	254
	105,367	703,837	90,763	318,124

Имајќи ја во предвид моменталната состојба на преговорите помеѓу Друштвото, Castleblock Limited и FHL во поглед на решавање на спорот и регулирање на нивните договорни обврски (види Белешка 29) и веројатните активности кои ќе произлезат од него, додека конечниот договор не се склучи, Друштвото искажа дополнителен попуст на купувачите кој се однесува на периодот пред 31 декември 2011.

19 Трошоци на вработени

	2011	2010
Нето плати	128,478	127,423
Персонален данок и задолжителни придонеси	57,131	57,735
Останати надомести	14,633	6,793
	200,242	191,951

20 Останати деловни приходи

	2011	2010
Приход од продадени материјални средства (Бел. 5)	2,033	335
Продадени материјали	777	246
Отпис на обврски и вишоци на залихи	601	1,082
Приход од вложувања во државни обврзници	368	2,300
Приходи од прекршување одредби од договор за дистрибуција	-	156,609
Приходи од провизии на дистрибутер	-	52,387
Приходи од изнајмување	-	2,524
Останати приходи	10,087	641
	13,866	216,124

21 Финансиски приходи и расходи

	2011	2010
Приходи		
Приходи по камати	13,793	13,321
Добивки од курсни разлики	4,670	9,039
	18,463	22,360
Расходи		
(Трошоци) по камати	(19,561)	(30,119)
Банкарски (провизии)	(3,394)	(2,540)
Курсни разлики (загуби)	(4,578)	(7,694)
	(27,533)	(40,353)
Финансиски (расходи), нето	(9,070)	(17,993)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

22 Даночен расход

	2011	2010
Тековен данок	64,331	17,584
Одложен данок	-	-
	64,331	17,584

Усогласувањето на данокот од добивка со добивката според Извештајот за сеопфатната добивка за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 е како што следи:

	2011	2010
Загуба/ Добивка пред оданочување	(274,904)	581,125
Данок по стапка од 10%	-	-
Усогласувања за:		
Неодбитни трошоци	643,314	175,842
Неоданочиви приходи	-	-
Даночен расход	64,331	17,584

23 Трансакции со поврзани субјекти

Табелата во продолжение го прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010:

31 декември 2011	Парични средства	Побарувања	Обврски	Приходи	Набавки
Stone Works Holding Cooperatief U.A Netherlands	-	-	-	-	24,625
Castleblock Limited Nicosia Cyprus	-	285,633	-	671,101	6,714
NBGI Private Equity London	-	3,067	-	6,610	4,059
Ethemba Capital No.8 NV Curacao Netherlands Antilles	-	-	2,030	-	2,029
Стопанска Банка АД Скопје	203	-	-	-	-
Надоместоци за менаџментот	-	-	-	-	19,378
	203	288,700	2,030	677,711	56,805

31 декември 2010	Парични средства	Побарувања	Обврски	Приходи	Набавки
Stone Works Holding Cooperatief U.A Netherlands	-	-	-	-	24,612
Castleblock Limited Nicosia Cyprus	-	587,413	-	1,168,178	13,754
NBGI Private Equity London	-	-	-	-	7,128
Ethemba Capital No.8 NV Curacao Netherlands Antilles	-	-	-	-	3,564
Стопанска Банка АД Скопје	97	-	-	-	-
Надоместоци за менаџментот	-	-	-	-	19,967
	97	587,413	-	1,168,178	69,025

24 Заработувачка по акција

Основна заработувачка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2011	2010
Загуба/ Добивка расположлива на акционерите на Друштвото	(339,235)	563,541
Просечен пондериран број на обични акции	4,686,858	4,686,858
Основна заработувачка по акција (МКД по акција)	(72.38)	120.24

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

25 **Неизвесни обврски**

Хипотеки

Обезбедените хипотеки се како што следи:

	2011	2010
Недвижности, постројки и опрема	159,913	-
Машини и опрема	356,729	-
	516,642	-

Гаранции

Обезбедените гаранции се како што следи:

	2011	2010
Издадени од Комерцијална Банка АД Скопје	8,000	4,000
	8,000	4,000

Корисник на гаранцијата е еден добавувач на Друштвото. Гаранцијата служи како сигурност дека Друштвото ќе ги плаќа навремено обврските кон добавувачот.

Судски спорови

Не се антиципирани материјално значајни обврски кои би произлегле од овие судски постапки, бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби.

Даночни инспекции

Заклучно со 31 декември 2011 година извршени се следните даночни инспекции од страна на даночните органи:

- За ДДВ до 30 јуни 2009;
- За персонален данок на доход и корпоративен данок на доход за периодот од 1 јануари 2007 до 31 декември 2008;
- За даноци на концесии до 31 декември 2011.

За неревидираниот даночен период, и тоа, за ДДВ од 1 јули 2009 до 31 декември 2011 и за персоналниот данок на доход и данокот на добивка - за 2006, 2009, 2010 и 2011 година, постои ризик од утврдување на дополнителни даноци и евентуални санкции доколку биде извршена таква даночна инспекција. Друштвото врши редовна проценка на потенцијалните обврски кои се очекува да произлезат од даночните инспекции од изминатите години. Раководството смета дека износите кои би можеле да се појават нема да имаат значаен ефект врз финансиските резултати и паричните текови.

26 **Преземени обврски**

Плаќања за оперативен наем

Со состојба на 31 декември 2011 плаќањата за оперативен наем се однесуваат на наем на возила. Распоредот за плаќање на оперативниот наем е како што следи:

	2011	2010
Плаќања за оперативен наем		
Сегашна вредност на плаќањето:		
Во рок од 1 година	1,931	1,931
Во рок од 1-5 години	2,815	4,747
	4,746	6,678

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

27 Договори за концесија

Во текот на 2000 и 2001 година, Друштвото и Министерството за Економија на Република Македонија потпишаа неколку договори за концесија за целите на истражување и експлоатација на локални наоѓалишта на ресурси за мермер. Согласно иницијалните одредби, Друштвото има добиено концесија за горенаведените активности за период од 30 години.

Во продолжение се дадени основните одредби од договорите за концесија согласно со кои Друштвото ги има следните обврски:

- Годишен надоместок за користење на локацијата за која е издадена концесијата во износ од 353 илјади Денари, и
- Надоместок за концесија на продадени количини на комерцијален мермер врз основа на Методологијата утврдена од Министерството за Економија на РМ за:
 - блокови 5% од вредноста на материјалот утврден во износ од 18 илјади Денари по метар кубен и
 - томболони 5% од вредноста на материјалот утврден на 9 илјади Денари по метар кубен.

28 Известување по деловни сегменти

На 31 декември 2011 и 2010, Друштвото е организирано во следниве деловни сегменти:

- рудник;
- фабрика.

Резултатите од работењето по сегменти за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 се како што следат:

	Рудник	Фабрика	Вкупно
Година што завршува на 31 декември 2011			
Продажба	698,052	135,367	833,419
(Загуба) од деловни активности	(187,881)	(77,953)	(265,834)
Финансиски резултат, нето			(9,070)
Загуба пред оданочување			(274,904)
Данок од добивка			(64,331)
Загуба за годината			(339,235)
Останата сеопфатна добивка / загуба			-
Вкупна сеопфатна добивка за годината			(339,235)
Година што завршува на 31 декември 2010			
Продажба	929,740	285,362	1,215,102
Добивка од деловни активности	552,653	46,465	599,118
Финансиски резултат, нето			(17,993)
Добивка пред оданочување			581,125
Данок од добивка			(17,584)
Добивка за годината			563,541
Останата сеопфатна добивка			-
Вкупна сеопфатна добивка за годината			563,541

Сегментните средства и обврски на 31 декември 2011 и 2010 година се како што следи:

	Рудник	Фабрика	Вкупно
31 декември 2011			
Вкупно средства	970,667	632,105	1,602,772
Обврски	444,242	42,979	487,221
Инвестиции	84,234	12,524	96,758

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината завршена на 31 декември 2011
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Известување по деловни сегменти (продолжува)

31 декември 2010

	Рудник	Фабрика	Вкупно
Вкупно средства	1,606,735	813,777	2,420,512
Обврски	523,426	41,315	564,741
Инвестиции	62,044	2,667	64,711

Продажбата по географски региони е како што следи:

	2011	2010
Македонија	54,864	12,523
Кипар	671,101	1,168,178
Обединети Арапски Емирати	24,623	-
Кина	13,936	-
Грција	11,449	-
Останати	57,446	34,401
	833,419	1,215,102

29 Настан по датумот на известување

На 5 март 2012 година Друштвото одржа вонредно акционерско собрание; една од одлуките одобрени на ова вонредно акционерско собрание беше распределување на дивиденда од акумулирани добивки и резерви настанати во годините пред 01 јануари 2009 година, во бруто износ од 0,85 Евра по акција. Датум на исплата на дивиденда беше одреден 21 март 2012 година.

Во продолжение со состојба на 12 март 2012 година Друштвото склучи договор за долгорочен кредит во износ од 289,074 илјади Денари со Комерцијална Банка АД Скопје под постоечкиот договор за револвинг кредит-лимит склучен на 30 март 2011 година.

Во контекст со постапката за арбитража помеѓу Друштвото и Castleblock Limited од една страна (како Тужени и Противтужители) и FHL Manufacturing & Trading Co. I.Kyriakidis Granites & Marbles SA од друга страна (како Тужител) страните водат преговори од Февруари 2012 година со цел да го решат нивниот спор и регулираат нивните договорни односи. Имено, на 28 март 2012 година страните постигнаа договор и поставија временски рок од 30 дена за да ги завршат преговорите со конечни договори.

Grant Thornton

An instinct for growth™

www.grant-thornton.com.mk